

Яйлян Аліна Олегівна,
курсант 2 курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Юніна Марина Петрівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та
процесу факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної
поліції Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ

ПОНЯТТЯ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В статті 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» банк визначається як юридична особа, яка має виключне право на підставі ліцензії Національного банку України здійснювати у сукупності такі операції: залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб [1].

В статті 4 Закону України «Про банки і банківську діяльність» зазначено, що банківська система України складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені і діють на території України відповідно до положень цього Закону та інших законів України.

Основним системоутворюючим елементом у цій структурі є Національний банк України, який здійснює регулювання та банківський нагляд відповідно до положень Конституції України, Закону України «Про банки і банківську діяльність», Закону України «Про Національний банк України», інших законодавчих актів України та нормативно-правових актів Національного банку України. Національний банк України визначає особливості регулювання та нагляду за системно важливим банком, банком, що має статус Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках, з урахуванням специфіки діяльності таких банків[2].

Окрім цього кожного дня Національний банк України здійснює багато операцій, пов'язаних з бюджетом, а саме, здійснює регулювання діяльності

спеціалізованих банків через економічні нормативи та нормативно-правове забезпечення здійснюваних цими банками операцій.

Також Національний банк України визначає системно важливі банки відповідно до таких критеріїв: розміру банку, ступеня фінансових взаємозв'язків, напрямів діяльності. Зокрема, Національний банк України визначає види спеціалізованих банків та порядок набуття банком статусу спеціалізованого. При цьому банк самостійно визначає напрями своєї діяльності і спеціалізацію за видами послуг[3].

За функціями та характеру виконання операцій банки поділяють на: емісні (центральні) – банки, які за розпорядженням уряду проводять емісію грошей, зберігають обов'язковий резерв інших банків і надають їм кредит у разі потреби, комерційні банки (депозитні) – банки, які здійснюють функції кредитування промислових, торгових та інших підприємств, переважно за рахунок грошових коштів (у вигляді кладень (депозитів)), експортні банки – спеціалізуються на операціях, пов'язаних із зовнішньою діяльністю, іпотечні банки – спеціалізуються на наданні довгострокових позик під заставу нерухомості, ощадні банки – кредитні установи, як виконують функції ощадних кас, інвестиційні банки – спеціалізуються на фінансуванні та довгостроковому кредитуванні в основному за посередництвом операцій з цінними паперами, інноваційні банки – спеціалізуються на фінансуванні інноваційних проектів шляхом придбання відповідних акцій, а також шляхом розміщення облігаційної позики, державні банки – фінансові заклади, які входять до системи центрального банку країни і контролюють грошовий обіг[4].

На мою думку, банки не просто сховища грошей і каси для їхньої видачі і надання в кредит. Вони представляють могутній інструмент структурної політики і регуляції економіки, здійснюваної шляхом перерозподілу фінансів, капіталу у формі банківського кредитування інвестицій, необхідних для підприємницької діяльності, створення і розвитку виробничих і соціальних об'єктів. Банки можуть направляти кошти, фінансові ресурси у виді кредитів у ті галузі, сфери, регіони, де капітал знайде краще, ефективне застосування.

Бібліографічні посилання:

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 5-6, ст.2). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI: за станом на 5 листопада 2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Види банків та порядок їх створення в Україні. URL: [http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/Bankivski Operacii/fin/Tema1.pdf](http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/Bankivski%20Operacii/fin/Tema1.pdf)